

Propunerile ACAP RM privind elaborarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative
(privind simplificarea legislației fiscale și vamale)

Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova (ACAP RM) salută intenția Ministerului Finanțelor de a moderniza sistemul fiscal și vamal al Republicii Moldova și apreciază eforturile orientate spre simplificarea administrării fiscale, stimularea investițiilor și consolidarea competitivității economiei naționale.

În mod particular, apreciem inițiativele care urmăresc:

- stimularea reinvestirii profitului;
- simplificarea regimurilor fiscale;
- digitalizarea administrării fiscale;
- extinderea mecanismelor de restituire a TVA;
- consolidarea conformării voluntare.

Totodată, considerăm că proiectul Politicii Fiscale și Vamale pentru anul 2027 reprezintă una dintre cele mai importante reforme fiscale implementate în Republica Moldova în ultimele două decenii și presupune modificări conceptuale majore ale sistemului de impozitare.

Spre deosebire de exercițiile precedente, proiectul nu urmărește doar ajustarea cotelor sau a facilităților fiscale, ci modifică însăși baza de impozitare pentru numeroase categorii de contribuabili și introduce concepte fiscale noi, care nu au fost anterior aplicate în practica fiscală națională.

Din această perspectivă, ACAP RM consideră că succesul reformei depinde nu doar de obiectivele urmărite, ci și de gradul de claritate, predictibilitate și administrabilitate practică a noilor reglementări.

Art.	Conținutul modificării propuse de legiuitor	Comentarii
I. CODUL FISCAL		
5 pct. 36 ⁴)	La articolul 5: la punctul 36 ⁴), textul „în domeniile de activitate stabilite conform anexei la cap.104 al titlului II”, se substituie cu cuvintele „în orice domeniu”.	Considerăm oportun limitarea activităților ce pot fi practicate de AI prin exceptarea activităților ce necesită acte permissive (licențe, autorizații etc.) conform Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Or, controlul de stat al persoanelor fizice este mult mai dificil în comparație cu persoanele juridice.
12 pct. 12)	Articolul 12: punctul 12) se abrogă;	În contextul anulării scutirilor ca element al impunerii cu impozit pe venit, nu este

Art.	Conținutul modificării propuse de legiuitor	Comentarii
I. CODUL FISCAL		
		clar de ce acest termen rămâne în componența noțiunii „venit impozabil”. Este necesar de ajustat noțiunile
14 lit. b)	<p>Obiect al impunerii îl constituie:</p> <p>b) profitul distribuit de către persoanele juridice rezidente care aplică regimul general de impozitare, sub formă de dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote-părți, sau sub oricare altă formă, fie monetară sau nemonetară, precum și cuantumul cheltuielilor neeligibile în activitatea de întreprinzător;</p>	<p>O asemenea modificare va genera un număr mare de dificultăți în aplicare, cum ar fi, în particular:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nu este clar cum se va aplica acest mecanism în cazul cheltuielilor neeligibile care se reversează în timp (de exemplu, amortizarea mijloacelor fixe, venitul în cazul pierderii forțate a proprietății, cheltuieli față de persoana interdependentă care aplică metoda de casă, încasarea creanțelor compromise anterior decontate, operațiuni cu provizioane etc.). • Ce se înțelege prin profit distribuit „sub oricare altă formă”? • Care vor fi reglementările în cazul reorganizării agentului economic – de exemplu, la comasarea unei întreprinderi care înregistrează un rezultat financiar negativ al perioadelor de gestiune precedente cu o întreprindere care înregistrează profit nedistribuit? • Care va fi mecanismul de impozitare a profitului în cazul lichidării agentului economic? • Care vor fi normele de tranziție – cum se va impozita profitul net al perioadelor de gestiune de până la 2027, care a fost impozitat conform reglementărilor în vigoare în acele perioade, inclusiv impozitat conform altor regimuri decât cel general, distribuit la plata dividendelor după 01.01.2027? Considerăm necesară introducerea unor norme tranzitorii exprese care să reglementeze tratamentul fiscal al profitului acumulat până la 31.12.2026 și deja impozitat conform legislației în vigoare. În lipsa unor asemenea prevederi există riscul dublei impunerii economice a acelorași profituri și apariției unor interpretări neuniforme în practică. • Cum se coroborează noțiunea de cheltuieli neeligibile cu cheltuieli limitate în scopuri fiscale (de exemplu, amortizarea mijloacelor fixe, cheltuieli cu reparația mijloacelor fixe, cheltuieli în folosul persoanelor interdependente care aplică metoda de casă, venitul din înlocuirea proprietății etc.)?
18	f ³) suma donațiilor primite sub formă monetară, cu excepție celor specificate la art.20	<p>Dat fiind faptul că în art. 20 sunt determinate ca fiind venit neimpozabil patrimoniul primit de către persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova de la rude de gradul I sau soți cu titlu de donație, rămâne neclarificat statutul impozabil al donațiilor sub formă de active primite de persoanele fizice de la alte persoane decât rudele de gradul I sau soți.</p> <p>Care este statutul veniturilor din donațiile nemonetare pentru persoane juridice?</p>
19	<p>Articolul 19 va avea următorul cuprins: „Articolul 19. Facilități acordate de angajator</p> <p>Facilitățile acordate de angajator includ:</p> <p>a) plățile sub formă monetară, cu excepție celor reglementate prin alte acte normative și în cuantumul stabilite de legislație;</p>	<p>În diferite locuri din proiect sunt utilizate noțiuni diferite: plăți în formă monetară, beneficii nemonetare, beneficii, facilități, fără a fi definite aceste noțiuni.</p> <p>Este necesară definirea și uniformizarea terminologiei.</p>

Art.	Conținutul modificării propuse de legiuitor	Comentarii
I. CODUL FISCAL		
20	i) patrimoniul primit de către persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova de la rude de gradul I sau soți cu titlu de donație sau de moștenire, cu excepția donațiilor efectuate conform art.90 ¹ alin.(3 ¹)	În redacția nouă propusă a art. 90 ¹ alin.(3 ¹) nu se specifică nimic despre donații și moștenire. Propunem neimpozitarea patrimoniului primit cu titlu de moștenire indiferent de gradul de rudenie față de testamentar.
20	p ²) beneficiile primite de către persoanele fizice, inclusiv salariatăii de la persoanele juridice rezidente, pentru care acestea constituie cheltuieli neeligibile/nedeductibile conform art.23	Considerăm inoportun ca neimpozitarea venitului persoanei fizice să depindă de neeligibilitatea cheltuielii la persoana juridică. De exemplu, entitatea a achitat cursuri de croșetare pentru un angajat și a considerat aceste cheltuieli eligibile (deductibile) – reieșind din redacția propusă, aceste beneficii reprezintă venit impozabil pentru angajat? Și invers – dacă aceste cheltuieli nu vor fi eligibile pentru entitate, pentru angajat ele nu vor reprezenta venituri impozabile? Cum se va aplica norma pentru entitățile care aplică regimuri speciale și pentru organizații necomerciale? Cum se va aplica norma dată în cazul în care entitatea suportă cheltuieli în beneficiul antreprenorilor independenți care depășesc limita stabilită în art. 24 alin. (11 ¹) și reprezintă cheltuieli neeligibile?
20	litera z ¹⁹) va avea următorul cuprins: z ¹⁹) dividendele primite de persoanele juridice rezidente care dețin cel puțin 10% de participațiuni (acțiuni, părți sociale) în capitalul altei persoane juridice rezidente, pe parcursul unei perioade de cel puțin 365 de zile, până la momentul adoptării deciziei de repartizare a dividendelor .	Considerăm norma ca fiind discriminatorie după criteriul de mărime a cotei de participare în capitalul social. Or, în cazul în care asociatul deține mai puțin de 10% în capitalul întreprinderii-investite, entitatea plătitoare a dividendelor va calcula impozit pe venit conform cotei prevăzute de art. 15 pct. b) și va reține suplimentar impozit la sursa de plată conform art. 90 ¹ . De asemenea, considerăm inoportună stabilirea limitei temporale de deținere a cotei minime de 10% de participațiuni – un investitor care a procurat un pachet semnificativ de participațiuni în capitalul altui agent economic va trebui să aștepte 1 an pentru ca dividendele primite să fie considerate venit neimpozabil. Considerăm că această condiție poate reduce atractivitatea investițiilor în capitalul societăților rezidente și poate crea bariere suplimentare pentru investițiile noi, în special în contextul atragerii de capital, restructurărilor corporative și reorganizărilor de grup. seDe asemenea, este necesar de clarificat cel puțin următoarele: - La care moment se ia în considerație cota de participație de cel puțin 10% - la momentul înregistrării profitului (adică în ultima zi a perioadei de gestiune), în ziua luării deciziei de repartizare a dividendelor sau în ziua plății efective a dividendelor? Amintim că persoanele juridice țin evidența contabilă conform metodei de angajamente și recunosc venituri din dividende la data luării deciziei de repartizare a profitului. - Ce semnifică sintagma „pe parcursul unei perioade de cel puțin 365 de zile”? Ea se referă la deținerea cotei de 10 % din participațiuni, sau la perioada între încheierea exercițiului financiar și decizia de repartizare a profitului, sau sau la o altă perioadă? 365 de zile se numără cumulative – inclusiv perioadele „de

Art.	Conținutul modificării propuse de legiuitor	Comentarii
I. CODUL FISCAL		
		<p>întrerupere”?</p> <p>- Ce se are în vedere prin „altă persoană juridică”? Dacă se are în vedere persoana juridică-plătitor al dividendelor, atunci trebuie indicat expres acest lucru.</p>
24	<p>alineatul (11¹) va avea următorul cuprins: „(11¹) Se permite deducerea cheltuielilor suportate de către contribuabili în folosul antreprenorilor independenți care desfășoară activitate conform cap.10⁴, în limita de 3% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv aferent perioadei fiscale de gestiune.”</p>	<p>Solicităm insistent să se stabilească un alt moment de determinare a indicatorului-limităm, decât perioada fiscală de gestiune curentă (de exemplu, perioada fiscală precedentă).</p> <p>Deducerea, chiar și limitată, a cheltuielilor în favoarea antreprenorilor independenți va provoca „migrarea” sarcinii fiscale din sfera impozitării salariului în sfera impozitării freelance-rilor.</p>
24	<p>alineatul (19) va avea următorul cuprins: „(19) Se permite deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru orice beneficii nemonetare în folosul angajaților, zilierilor, studenților stagiați și/sau elevilor în baza raporturilor reglementate de Codul educației și/sau al Legii nr.110/2022 cu privire la învățământul dual, în cuantumul anual ce nu depășește 10% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv, aferent perioadei fiscale de gestiune.</p>	<p>Solicităm insistent să se stabilească un alt moment de determinare a indicatorului-limităm, decât perioada fiscală de gestiune curentă (de exemplu, perioada fiscală precedentă).</p> <p>În acest context, este principial important de clarificat ce se înțelege prin beneficii nemonetare. Se vor include aici sau nu hrana, transportul organizat, instruirea profesională etc.?</p>
24		<p>Să fie stabilite limite spre deducere în scopuri fiscale pentru unele cheltuieli pentru care este greu de stabilit o limită între activitatea de întreprinzător și cheltuielile personale ale contribuabilului: costul autoturismelor pentru conducători – 600.000 lei; cheltuieli telefonice – 60% din suma cheltuielilor suportate, (spre deducere TVA în aceeași limită, de exemplu) etc).</p> <p><i>Argument:</i> În urma excluderii limitelor privind costul autoturismelor conducătorilor permise spre deducere în scopuri fiscale, s-a ivit tentația entităților de a procura autoturisme foarte scumpe. N-ar fi corect ca întreaga lor valoare să fie atribuită cheltuielilor permise spre deducere fiscală. De asemenea, propunem să fie analizată experiența altor state din UE privind stabilirea unor limite spre deducere pentru unele articole de cheltuieli care conțin și cheltuieli suportate pentru necesitățile personale.</p>
33	<p>Articolul 33 va avea următorul cuprins: Articolul 33. Mecanismul de stimulare a muncii (1)Fiecare contribuabil (persoana fizică rezidentă) care are un venit lunar, impozabil conform art.88 alin.(1), are dreptul la un stimulent, în limita impozitului pe venit efectiv achitat: a) în mărime de până la 500 de lei lunar, drept beneficiu personal; b) în mărimea de până la 200 de lei lunar pentru fiecare copil minor aflat la întreținere. (2)Modul, condițiile și procedura de implementare mecanismului prevăzut la alin.(1) se stabilește de Guvern.</p>	<p>Abrogarea art. 34-35¹ și modificarea art. 33 elimină scutirile pentru soț/soție (21.780 lei/an) și per persoană întreținută (9.900-21.780 lei/an). O familie cu 2 copii pierde scutiri totale de 19.800-39.600 lei/an, echivalentul unui impozit suplimentar de 2.376-4.752 lei/an. Această măsură contravine politicii familiale a statului.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Nu există compensare explicită în mecanismul art. 33 pentru pierderea scutirilor familiale. ● Familiile monoparentale și cele cu persoane cu dizabilități sunt cele mai afectate. ● Moldova are una dintre cele mai scăzute rate de natalitate din Europa — această măsură agravează problema demografică.

Art.	Conținutul modificării propuse de legiuitor	Comentarii
I. CODUL FISCAL		
		Noua formulare a art. 33 este ambiguă și nu descrie algoritmul de calcul al stimulentei lunare.
34-35 ¹	Se abrogă	Se distruge sistemul scutirilor personale de la plata impozitului pe venit, care și-a demonstrat eficiența, simplitatea în aplicare pe parcursul anilor. Se înlocuiește cu Mecanismul de stimulare a muncii, care are o perspectivă de implementare vagă și incertă. <i>Argument:</i> Recomandăm ca mecanismul scutirilor personale de la plata impozitului pe venit să nu fie distrus. Această „reformă” pare a fi mai mult cu un instrument ascuns de majorare a bazei impozabile a impozitului pe venit pentru cetățeni.
36	Se abrogă	Să fie restabilit alin.(4) care recent a fost abrogat. Conținutul acestui alineat ține de faptul că cheltuielile de investiții pot fi deduse numai în limita venitului din investiții, dar nu din oricare alte venituri înregistrate de întreprindere. Propunem ca normele din acest alineat să fie completate cu prevederi prin care să fie stabilit un mecanism de evidență a cheltuielilor de investiții care n-au fost deduse la data suportării lor din motivul lipsei venitului din investiții, dar vor putea fi deduse în perioadele fiscale următoare. <i>Argument:</i> Abrogarea este o eroare care nu este conformă cu practica fiscală națională, acumulată pe parcursul implementării CF, și cea internațională potrivit căreia cheltuielile din investiții pot fi deduse doar din veniturile obținute în rezultatul acestei activități – veniturile din investiții. Abrogarea acestor norme, prin caracterul ei nepotrivit bunelor practici, a creat incertitudini atât pentru contribuabili, cât și pentru inspectorii fiscale în administrarea fiscală.
40	(6) Creșterea provenită din vânzare, schimb sau din altă formă de înstrăinare a locuinței de bază nu este recunoscută în scopuri fiscale, în limita cuantumului ce nu depășește 1 000 000 lei.	Este necesar de concretizat dacă această limită se aplică și donațiilor între soți, prevăzute de alin. (5)
40	(7) se abrogă	Alin.(7) prevede că creșterea de capital în scopuri fiscale constituie 50% din suma excedentară a creșterii de capital recunoscută peste nivelul oricăror pierderi de capital suportate pe parcursul perioadei fiscale. <i>Argument:</i> Se abrogă facilitățile în impozitarea tranzacțiilor cu activele de capital, care se vor impozita în continuare în mod obișnuit. Acest fapt nu stimulează cetățenii să efectueze investiții în active de capital. Această abordare nu corespunde practicii internaționale privind stimularea investițiilor.
52	X	Propunem introducerea mecanismului de impozitare a rezultatului/venitului din activitățile economice ale organizației necomerciale. Or, multe organizații necomerciale de facto practică doar sau preponderent activitate economică, fără a plăti impozit pe venit analogic entităților din sectorul real.
69 ²⁷	Se completează cu un nou articol cu următorul cuprins: „ Articolul 69 ²⁷ . Norme speciale privind contractarea antreprenorilor independenți în	Solicităm insistent să se stabilească un alt moment de determinare a indicatorului-limită, decât perioada fiscală de gestiune curentă (de exemplu, perioada fiscală

Art.	Conținutul modificării propuse de legiuitor	Comentarii
I. CODUL FISCAL		
	<p>scopuri fiscale</p> <p>(1) Se permite contractarea antreprenorilor independenți în limita de 3% din fondul anual de retribuire a muncii al contribuabilului respectiv aferent perioadei fiscale de gestiune.</p> <p>(2) Depășirea limitei de la alin.(1) se consideră cheltuială neeligibilă, ce urmează a fi impozitată la cota prevăzută la art.15 lit.b).</p>	precedentă).
82	Articolul 82 alineatul (1), după cuvintele „achitat în orice stat străin” se completează cu cuvintele „cu care Republica Moldova are încheiate convenții (acorduri) pentru evitarea dublei impunere, în limita cotei stabilite de acestea ”	Această modificare generează întrebarea – în cazul în care convenția prevede o cotă a impozitului pe venit mai mare decât cea prevăzută de Codul fiscal, se va deduce suma mai mare?
84	Articolul 84 alineatul (6) se completează cu textul „, precum și cei care aplică cota impozitului pe venit prevăzută la art.15 lit.b).”	Scopul și efectele urmărite prin această modificare necesită clarificări suplimentare, întrucât toate persoanele juridice care nu aplică regimuri speciale de impozitare se încadrează deja în regimul general prevăzut de Codul fiscal de art. 15 lit. b).
90	se completează cu litera f) cu următorul cuprins: „f) din suma donațiilor sau moștenirii efectuate sub formă monetară către persoanele fizice care nu desfășoară activitatea de întreprinzător.”.	În contextul mențiunilor noastre la modificările propuse la art .18 și 20 în partea ce ține de impozitarea donațiilor, nu este clar statutul impozitării donațiilor de active în folosul persoanei fizice, inclusiv impozitarea prin reținerea la sursa de plată. În conformitate cu Codul civil al RM, art. 2162, moștenirea este transmiterea patrimoniului (masa succesorală) unei persoane fizice decedate (defunct, cel care a lăsat moștenirea) către una sau mai multe persoane (moștenitori). Considerăm că menționarea moștenirii într-o normă care prevede reguli de reținere la sursa de plată a impozitului pe venit este nejustificată.
90 ¹	alineatul (3 ¹) va avea următorul cuprins: „(3 ¹) Persoanele specificate la art.90 rețin și achită la buget un impozit în mărime de: - 7% din dividende, inclusiv sub formă de acțiuni sau cote părți, cu excepția dividendelor achitate persoanelor juridice rezidente care dețin cel puțin 10% de participațiuni (acțiuni, părți sociale), perioade de cel puțin 365 de zile , până la momentul adoptării deciziei de repartizare a dividendelor, în capitalul social a persoanei juridice rezidente plătitoare a dividendelor;	Expresia este incorectă gramatical
90 ¹	De completat cu punctul (6): prevederile corespunzătoare potrivit cărora să fie cert stabilit că majorarea capitalului social din contul profitului net (rezervelor) proporțional cotelor deținute de proprietari nu constituie o repartizare de dividende către proprietari	Majorarea capitalului social al entității din contul profitului net (rezervelor) proporțional cotelor deținute de proprietari nu constituie o repartizare de dividende către proprietari. <i>Argument:</i> Atât profitul net (rezervele) cât și capitalul social sunt articole distincte componente ale capitalului propriu al entității. Acestea aparțin entității și nu proprietarilor. Această operațiune nu poate fi interpretată ca una în rezultatul căreia proprietarii au obținut venit.

Art.	Conținutul modificării propuse de legiuitor	Comentarii
I. CODUL FISCAL		
92	alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Persoanele indicate la alin.(3) sunt în drept să prezinte, la solicitarea beneficiarului plăților (cu excepția celor ce au obținut venituri conform art.90 ¹ și art.91 alin.(1)), informații privind tipul venitului achitat, suma acestuia, precum și suma impozitului reținut, în cazul reținerii. Informația se prezintă pînă la 1 martie al anului fiscal imediat următor celui în care au fost efectuate plățile.	Odată ce norma în redacție nouă stabilește dreptul și nu obligația persoanelor indicate la alin.(3) să prezinte informații privind tipul venitului achitat, nu este clar de ce s-a considerat să se menționeze între paranteze excepția cu privire la beneficiarii ce au obținut venituri conform art.90 ¹ și art.91 alin.(1). Ar fi optimal ca aceste persoane de asemenea să aibă dreptul de a solicita, la necesitate, informația respectivă.
96	Articolul 96 litera b) liniuța a doua, a treia, a cincea, a șasea, a noua și a zecea se abrogă.	Solicităm intrarea în vigoare a normei cel degrabă din 01.01.2027, în special în partea ce ține de anularea cotei reduse la producția de zootehnie, fitotehnie și horticultură.
102	(8 ³) Suma TVA achitată sau care urmează a fi achitată, pentru mijloacele de transport clasificate la pozițiile tarifare 870321, 870322, 870323, 870324, 870331, 870332, 870333, 870340, 870350000, 870360, 870370000, 870380, 9705, importate sau procurate pe teritoriul Republicii Moldova, nu se deduce, raportându-se la costurile sau cheltuielile perioadei. Restricția nu se răsfrânge asupra plătitorilor TVA ce practică activitate ce se atribuie la secțiunea G grupa 45.1 din Clasificatorul activităților din economia Moldovei.	Considerăm că legiuitorul a permis un tratament discriminatoriu a dreptului la deducere a TVA achitat sau care urmează a fi achitat după criteriul tipului bunurilor. Nu se urmărește criteriul de deducere dacă achiziția va servi la efectuarea livrărilor impozabile. Această prevedere va genera probleme pentru agenții economici (cu excepția celor ce practică activitate ce se atribuie la secțiunea G grupa 45.1) care vor comercializa aceste autoturisme și vor fi obligați să calculeze TVA de la această livrare fără a avea anterior dreptul la deducerea acesteia la procurare. Solicităm excluderea modificării respective.
103	punctul 1) va avea următorul cuprins: „1) teren și arendă terenului cu destinație agricolă, cu excepția plăților de comision aferente tranzacțiilor respective;”	Solicităm păstrarea scutirii de TVA pentru terenurile altele decât cu destinație agricolă. Modificarea propusă va genera scumpirea exorbitantă a prețurilor la fondul imobiliar, inclusiv cu destinație locativă.
112	(5) Subiectul care atinge plafonul cifrei de afaceri stipulat la alin.(1) este obligat să solicite Serviciului Fiscal de Stat înregistrarea în calitate de plătitor al TVA, cel târziu la data depășirii plafonului, începând cu tranzacția care duce la depășirea plafonului. Subiectul se consideră înregistrat începând cu ziua în care este depășit plafonul.	Mecanismul propus ridică dificultăți semnificative de implementare și administrare practică. În practică există extrem de multe situații când informația privind livrarea este furnizată contabilității cu întârziere, în special în cazul prestării de servicii și executării de lucrări. Există, de asemenea, factorul uman – contabilul poate fi în concediu, în incapacitate temporară de muncă pe motiv de boală, contabilitatea poate fi ținută după format out-source, etc. Solicităm menținerea mecanismului actual de înregistrare în scopuri de TVA.
113	(1) Subiectul impozabil, înregistrat în calitate de plătitor al TVA conform art.112, care pentru perioada ultimelor 12 luni consecutive nu depășește cifra de afaceri în mărime de 1,7 milioane de lei, poate solicita anularea înregistrării. În cazul subiectului impozabil care solicită anularea înregistrării în calitate de plătitor al TVA cifra de afaceri reprezintă valoarea totală, fără TVA, a livrărilor de mărfuri și prestărilor de servicii impozabile cu TVA și scutite de TVA fără drept de deducere.	Se constată o lipsă de consecutivitate în abordări – pentru înregistrare în calitate de plătitor de TVA se iau în considerare livrările impozabile și cele scutite de TVA cu drept de deducere. În norma propusă pentru alin. (1) din art. 103 se vorbește despre livrările scutite de TVA fără drept de deducere.
113	(3) Serviciul Fiscal de Stat este în drept să anuleze de sine stătător	Considerăm inoportun să se lase la discreția SFS de decide anularea subiectului în

Art.	Conținutul modificării propuse de legiuitor	Comentarii
I. CODUL FISCAL		
	<p>înregistrarea contribuabilului TVA în cazul în care:</p> <p>a) au fost încetate livrările supuse TVA;</p> <p>b) subiectul impunerii nu a prezentat declarația privind TVA pentru fiecare perioadă fiscală;</p> <p>c) informația prezentată despre sediul subiectului și sediul subdiviziunilor acestuia este neveridică;</p> <p>d) subiectul impunerii aflat în proces de lichidare nu a depus cererea privind anularea înregistrării ca contribuabil al TVA în legătură cu lichidarea până la începerea controlului fiscal.</p> <p>e) subiectul impunerii întrunește cumulativ următoarele condiții:</p> <ul style="list-style-type: none"> - valoarea totală a livrărilor impozabile cu TVA, a livrărilor ce nu constituie obiect al impunerii în conformitate cu art.95 alin.(2) și a livrărilor scutite de TVA cu drept de deducere, efectuate pe parcursul a 12 luni consecutive anterioare, este mai mică de 500 mii lei; - valoarea totală a procurărilor de mărfuri și servicii, a importului de mărfuri și importului de servicii, efectuate pe parcursul a 12 luni consecutive anterioare, este mai mică de 500 mii lei. <p>În scopul aplicării prezentei litere, perioada de 12 luni consecutive anterioare se apreciază începând cu ultima perioadă fiscală aferentă căreia, la data anulării înregistrării TVA, a survenit termenul de prezentare a Declarației privind TVA.</p>	<p>calitate de plătitor de TVA în cazurile specificate la literele a) și e).</p> <p>Ultima propoziție din redacția propusă - În scopul aplicării prezentei litere, perioada de 12 luni consecutive anterioare se apreciază începând cu ultima perioadă fiscală aferentă căreia, la data anulării înregistrării TVA, a survenit termenul de prezentare a Declarației privind TVA – nu este clară ca sens și nu corespunde regulilor de construcție a propozițiilor.</p>
Titlul III	Capitolul 10	Solicităm să se ofere soluții și pentru cazurile în care cumpărătorul nu ridică coletul
120	<p>Articolul 120 se completează cu litera d), cu următorul cuprins: „d) persoanele juridice sau fizice care desfășoară activitate de întreprinzător și produc băuturi nealcoolice carbogazoase cu zahăr adăugat sau cu orice tip de îndulcitor, precum și băuturile energizante cu conținut de taurină, cofeină sau guarana (poziția tarifară 2202).”.</p>	Modificarea propusă este o normă discriminatorie a producătorilor autohtoni față de băuturile de import
<p>Capitolul 5 „Creșterea și pierderea de capital”, art. 37 și art. 40 alin. (7) Cod fiscal</p>	<p>Excluderea întreprinderilor din categoria subiecților operațiunilor de creștere și pierdere de capital.</p>	<p>Se propune restabilirea întreprinderilor (persoanelor juridice) în calitate de subiecți ai operațiunilor de creștere și pierdere de capital și completarea art. 40 alin. (7) CF cu prevederea potrivit căreia pentru întreprinderi suma creșterii de capital să fie egală cu 100% din suma excedentară a creșterii de capital recunoscute peste nivelul oricăror pierderi de capital suportate pe parcursul perioadei fiscale. Excluderea întreprinderilor din categoria subiecților creșterii și pierderii de capital a eliminat mecanismul de evidență fiscală a bazei valorice a activelor de capital și a creat dificultăți în impozitarea activelor cu istoric fiscal acumulat în perioadele precedente. Pentru activele de capital este necesară restabilirea evidenței bazei valorice în scopuri fiscale, deoarece utilizarea valorii contabile drept cost fiscal nu reflectă întotdeauna realitatea economică și fiscală a tranzacțiilor.</p>
<p>Art. 26¹ Cod fiscal –</p>	<p>Aplicarea metodei actuale de calcul al amortizării fiscale la nivelul fiecărui mijloc fix individual.</p>	<p>Se propune revenirea la mecanismul anterior prevăzut de art. 26 CF, bazat pe calcularea amortizării pe categorii de mijloace fixe și nu pentru fiecare activ</p>

Art.	Conținutul modificării propuse de legiuitor	Comentarii
I. CODUL FISCAL		
Deducerea amortizării mijloacelor fixe		individual. Totodată, se recomandă completarea regimului anterior cu elementele utile introduse prin reglementările actuale, inclusiv cele privind durata de exploatare a mijloacelor fixe utilizate anterior, a activelor luate în arendă și alte situații specifice. Din experiența practică acumulată rezultă că obiectivele urmărite prin noul mecanism nu au fost realizate, inclusiv apropierea evidenței fiscale de cea contabilă. Metoda actuală este complexă, dificil de automatizat, predispusă la erori și generează costuri administrative suplimentare atât pentru contribuabili, cât și pentru autoritățile fiscale. Se recomandă reevaluarea impactului acestei reforme prin prisma experienței acumulate de contribuabili și de Serviciul Fiscal de Stat.
Art. 117¹ alin. (10) Cod fiscal – Cazuri speciale de eliberare a facturilor fiscale	Utilizarea noțiunii de „refacturare a cheltuielilor compensate” fără definirea acesteia în Codul fiscal.	Se propune completarea Codului fiscal cu o definiție expresă a noțiunii de „refacturare a cheltuielilor compensate”. În prezent, legislația fiscală nu stabilește clar care servicii pot fi refacturate și nici criteriile aplicabile acestor operațiuni. Nu este clar dacă acestea se limitează la serviciile comunale aferente contractelor de locațiune sau includ și alte categorii de servicii. Considerăm necesară stabilirea unor criterii clare și uniforme pentru delimitarea operațiunilor de refacturare și a tratamentului fiscal aplicabil.
Regimul antreprenorului independent – propunere de introducere a unui articol nou privind răspunderea și asigurarea profesională	Proiectul introduce și extinde regimul antreprenorului independent fără reglementarea expresă a răspunderii profesionale și a mecanismelor de protecție patrimonială.	Se propune introducerea unui articol distinct care să reglementeze răspunderea și asigurarea antreprenorului independent. În acest sens, antreprenorul independent ar urma să răspundă pentru obligațiile asumate conform legislației civile, să fie obligat să încheie și să mențină în vigoare o asigurare de răspundere civilă profesională și să poată limita contractual răspunderea la nivelul sumei asigurate sau al unui plafon convenit, cu excepția cazurilor de intenție sau culpă gravă. Introducerea unei asemenea reglementări este necesară deoarece, în lipsa unor prevederi speciale, antreprenorul independent suportă o răspundere patrimonială nelimitată, ceea ce poate genera riscuri disproporționate în raport cu natura activităților prestate, în special în domeniul serviciilor. Propunerea urmărește asigurarea unui echilibru între protecția beneficiarilor și reducerea riscurilor juridice excesive pentru antreprenori, contribuind la creșterea atractivității regimului de activitate independentă și la alinierea cadrului normativ la practicile europene.
Cotele TVA aplicabile bunurilor și serviciilor esențiale (energie electrică și medicamente)	Proiectul Politicii Fiscale și Vamale 2027 prevede majorarea graduală a unor cote reduse de TVA aplicabile anumitor categorii de bunuri și servicii.	Susținem abordarea unei eventuale majorări a TVA exclusiv în mod gradual și în baza unor analize de impact economic și social. Totodată, considerăm oportună menținerea unui tratament fiscal favorabil pentru bunurile și serviciile esențiale, în special pentru medicamente și energie electrică. În Uniunea Europeană, deși Directiva TVA stabilește o cotă standard minimă de 15%, statele membre dispun de posibilitatea aplicării unor cote reduse sau foarte reduse pentru anumite bunuri de interes social. În cazul medicamentelor, majoritatea statelor membre aplică cote reduse de TVA (România – 9%, Polonia – 8%, Franța – 2,1% sau 5,5%, Germania – 7%, Spania – 4%), acestea fiind considerate bunuri esențiale, iar fiscalitatea redusă contribuind la accesibilitatea tratamentelor medicale. În domeniul energiei

Art.	Conținutul modificării propuse de legiuitor	Comentarii
I. CODUL FISCAL		
		<p>electrice, în urma crizei energetice din perioada 2022–2024, numeroase state europene au redus temporar sau permanent TVA aplicabilă (România – 5% pentru anumite categorii de consumatori, Spania – până la 5%, Irlanda – 9%, Luxemburg – 8%, Belgia – 6%), utilizând TVA ca instrument de protecție socială și de atenuare a presiunilor inflaționiste. În acest context, considerăm că tendința europeană nu este orientată spre majorarea abruptă a TVA pentru bunurile esențiale, ci spre utilizarea acesteia ca instrument de susținere a populației și de limitare a impactului inflației asupra consumatorilor. Prin urmare, orice ajustare a cotelor reduse de TVA ar trebui implementată etapizat, cu evaluarea prealabilă a impactului asupra populației și mediului de afaceri.</p>
Definiția noțiunii „royalty”	de Menținerea definiției actuale a redevențelor (royalties) și a tratamentului fiscal aferent.	<p>Considerăm necesară revizuirea și actualizarea definiției noțiunii de „royalty” pentru a reflecta realitățile actuale ale economiei digitale și ale industriei creative. În practică, această noțiune este frecvent utilizată pentru remunerarea actorilor, bloggerilor, influencerilor, creatorilor de conținut, artiștilor voice-over și altor persoane implicate în campanii publicitare. În numeroase situații, doar o parte din remunerație reprezintă contraprestație pentru utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală, restul având natura unor servicii. O delimitare clară între redevențe și servicii ar reduce riscurile de interpretare și aplicare neuniformă a legislației fiscale.</p> <p>remunerație reprezintă contraprestație pentru utilizarea drepturilor de proprietate intelectuală, restul având natura unor servicii. O delimitare clară între redevențe și servicii ar reduce riscurile de interpretare și aplicare neuniformă a legislației fiscale.</p> <p>tuală, restul având natura unor servicii. O delimitare clară între redevențe și servicii ar reduce riscurile de interpretare și aplicare neuniformă a legislației fiscale.</p>
Facilatarea privind profitul reinvestit / impozitul amânat	Menținerea condițiilor actuale de aplicare a facilității privind profitul reinvestit.	<p>Se recomandă instituirea unui mecanism care să permită aplicarea facilității privind profitul reinvestit inclusiv în situațiile în care contribuabilul nu a bifat opțiunea respectivă în declarația VEN12, dar sunt îndeplinite condițiile de fond prevăzute de legislație. Totodată, experiența practică a demonstrat existența unor interpretări diferite privind utilizarea profitului contabil sau a profitului fiscal ca bază de calcul a facilității. Considerăm necesară clarificarea expresă a acestor aspecte pentru a evita litigii și practici neuniforme.</p>
Impozitarea progresivă a persoanelor fizice	a Introducerea unor elemente de impozitare diferențiată în funcție de nivelul veniturilor.	<p>Având în vedere că Republica Moldova a aplicat anterior un sistem progresiv de impozitare a persoanelor fizice, considerăm oportună prezentarea unei evaluări a rezultatelor obținute și a impactului preconizat al noilor măsuri asupra conformării fiscale, economiei informale și muncii nedeclarate. În lipsa unei astfel de analize, este dificil de evaluat dacă noul mecanism va conduce la atingerea obiectivelor urmărite.</p>
Impozitarea	Aplicarea unei cote de 15% pentru anumite categorii de venituri	Analiza proiectului indică faptul că pentru anumite categorii de contribuabili nu se

Art.	Conținutul modificării propuse de legiuitor	Comentarii
I. CODUL FISCAL		
veniturilor salariale	salariale și modificarea bazei de calcul.	modifică doar cota de impozitare, ci și baza asupra căreia aceasta se aplică. Astfel, impozitul urmează să fie calculat asupra unei baze mai largi, concomitent cu majorarea cotei de la 12% la 15%. Considerăm necesară publicarea unor simulări și analize de impact care să permită evaluarea efectelor reale asupra contribuabililor, pieței muncii și competitivității economiei. În același timp, măsurile destinate impozitării suplimentare a persoanelor cu venituri ridicate trebuie calibrate astfel încât să nu descurajeze inițiativa antreprenorială și investițiile.
Stimularea mediului de afaceri	Reforma fiscală propusă pentru perioada 2027–2028.	Considerăm necesară prezentarea mai detaliată a mecanismelor prin care modificările propuse vor contribui efectiv la stimularea investițiilor, creșterea productivității și dezvoltarea mediului de afaceri. În forma actuală, anumite măsuri sunt percepute predominant ca instrumente de creștere a veniturilor bugetare, fără a fi suficient evidențiate beneficiile economice pentru contribuabili și investitori.
Impozitarea câștigurilor de capital aferente locuinței de bază	Impozitarea câștigului de capital rezultat din înstrăinarea locuinței de bază peste anumite plafoane valorice.	Considerăm necesară o analiză suplimentară a mecanismului propus din perspectiva echității fiscale. Ar putea fi examinată oportunitatea diferențierii între tranzacțiile ocazionale realizate de persoane fizice și activitățile desfășurate în mod repetat cu caracter investițional sau speculativ. O astfel de abordare ar permite o mai bună corelare între sarcina fiscală și caracterul economic al activității desfășurate.
Reducerea numărului de regimuri fiscale și reforma SIMM	Trecerea de la un număr mare de regimuri fiscale la un sistem semnificativ simplificat.	Simplificarea sistemului fiscal reprezintă un obiectiv legitim. Totuși, considerăm că impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii necesită o analiză suplimentară. Un număr semnificativ de contribuabili utilizează regimul SIMM nu pentru optimizare fiscală, ci ca mecanism de susținere a activităților economice cu marje reduse de profitabilitate. Eliminarea unor regimuri fiscale fără soluții alternative adecvate poate conduce la creșterea costurilor de conformare, la migrarea către alte forme de organizare și la amplificarea riscului de reîncadrare a relațiilor de muncă. Totodată, o creștere abruptă a sarcinii fiscale efective poate afecta negativ dezvoltarea clasei de mijloc și a întreprinderilor aflate în faze incipiente de dezvoltare.
Fundamentarea economică a reformei fiscale	Majorarea unor cote de impozitare și modificarea bazei de calcul a impozitelor.	Considerăm oportună prezentarea analizelor economice și a calculelor care au stat la baza stabilirii noilor cote de impozitare, inclusiv a cotei de 15%. În același timp, apreciem că discuțiile privind consolidarea veniturilor bugetare trebuie însoțite și de o analiză a eficienței cheltuielilor publice, a costurilor administrative și a oportunităților de optimizare a cheltuielilor bugetare. O reformă fiscală sustenabilă trebuie să urmărească atât eficientizarea colectării veniturilor, cât și utilizarea eficientă a resurselor publice.

Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale		
22	X	Solicităm anularea alin. (1) – această prevedere nu a fost aplicată și nu a fost administrată din momentul adoptării. De asemenea, această normă nu este în coroborare cu alin. (1 ¹) propus de a completa art. 22

Cod penal 985/2002 și Cod contravențional nr. 218/2008		
<p>Art. 244¹ Cod penal nr. 985/2002 și art. 301¹–301² Cod contravențional nr. 218/2008</p>	<p>Menținerea răspunderii penale pentru un spectru larg de încălcări fiscale, inclusiv situații care nu implică fraudă fiscală autentică.</p>	<p>Se propune redefinirea sferei răspunderii penale și limitarea acesteia exclusiv la situațiile care implică fraudă fiscală autentică: utilizarea documentelor false sau falsificate, operațiuni fictive fără conținut economic real, ascunderea, distrugerea sau falsificarea intenționată a documentelor contabile și fiscale și utilizarea operațiunilor de spălare a banilor în scopul diminuării obligațiilor fiscale. Diferențele de obligații fiscale rezultate din interpretarea legislației fiscale, ajustările efectuate de organul fiscal (inclusiv cele aferente prețurilor de transfer), erorile de declarare și alte neconformări fără caracter fraudulos ar urma să fie tratate exclusiv prin mecanisme fiscale și contravenționale. Propunerea este justificată de schimbarea modelului de administrare fiscală promovat prin PFV 2027, de principiul proporționalității, de jurisprudența CJUE (cauza C-570/20 BV), de standardele OECD privind combaterea criminalității fiscale și de necesitatea reducerii expunerii penale pentru contribuabili, contabili, consultanți fiscali și alți profesioniști care activează într-un mediu legislativ complex și în continuă schimbare. Se propune introducerea art. 301¹ și art. 301² în Codul contravențional, cu menținerea obligației de reparare integrală a prejudiciului, aplicarea majorărilor de întârziere și a unor sancțiuni contravenționale proporționale cu gravitatea încălcării. O asemenea abordare permite sancționarea fermă a fraudelor fiscale autentice, fără criminalizarea diferențelor de interpretare, a erorilor sau a neconformărilor procedurale.</p>

ACAP RM susține obiectivele de modernizare și simplificare a sistemului fiscal și vamal și apreciază eforturile Ministerului Finanțelor orientate spre stimularea investițiilor și consolidarea conformării fiscale.

Totodată, considerăm că implementarea cu succes a reformei necesită clarificări suplimentare, norme tranzitorii detaliate și exemple practice care să asigure aplicarea uniformă și predictibilă a noilor reglementări.

ACAP RM își exprimă disponibilitatea de a participa la consultările și grupurile de lucru ulterioare în vederea perfecționării proiectului și elaborării mecanismelor necesare pentru implementarea eficientă a reformei.